

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО СКЛАДАННЯ ІСПИТУ
з дисципліни
«ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ»**

ОДЕСА , 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
при підготовці до складання іспиту з дисципліни
«ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ»
для здобувачів вищої освіти спеціальності
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії» денної форми навчання

**Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри міжнародних відносин та права
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.**

ОДЕСА: 2021

Методичні вказівки до самостійної роботи при підготовці до складання іспиту з дисципліни «**Правові системи сучасності**» для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» денної форми навчання / Укл.: Чістякова І. М., Озернюк Г. В. , Шевченко Т. В. Одеса: ДУ «Одеська політехніка», 2021. 12 с.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
Загальні положення щодо складання іспиту	5
КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ».....	6
Приклад екзаменаційного білету:	7
Методика оцінки знань здобувачів вищої освіти під час складання іспиту.....	8
Загальні вимоги вищої школи щодо оцінки знань здобувачів.....	8
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	9
Пограничні критерії оцінювання екзамену.....	9
ІНТЕГРАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Провідною тенденцією розвитку сучасного світу стає зростаюча роль науки і дослідницької діяльності щодо вивчення різних процесів та явищ, які відбуваються на планеті. Не стало виключенням і вивчення існування інститутів суспільного управління – держави та права, що є головними чинниками регулювання життя як суспільства, так і індивіда в будь-якому суспільстві. Сучасний період розвитку людства характеризується, з одного боку, розширенням зв'язків між різними країнами світу, посиленням міграційних процесів, науково-технічним прогресом, розвитком інформаційних і комунікаційних технологій, а з іншого – прагненням до збереження національної самобутності, формуванням регіонального підходу, і відповідно розширенням регіональної політики та співпраці, що не може не впливати й на правову взаємодію між учасниками світового співтовариства.

У свою чергу це визначає й зростання значення дослідницької діяльності в галузі вивчення різних правових систем, зокрема підвищення освітнього значення такої навчальної дисципліни як «Правові системи сучасності». Варто зауважити, що зростання глобалізації і вплив її на розвиток економіки свідчать, що в сучасний період простежується тенденція зближення національних правових систем та їх інститутів. Панівними положеннями в цьому процесі є зближення правових систем у питаннях захисту прав і свобод людини, турбота про її соціальну захищеність, верховенства права, визначення домінуючими пріоритетами загальнолюдських цінностей, створення громадянського суспільства, розбудови правової держави тощо. Однак це не означає зникнення особливостей, що притаманні тим чи іншим правовим системам, й які з часом лише поглиблюються, підкреслюючи унікальність і своєрідність національних особливостей різних держав.

Навчальна дисципліна «Правові системи сучасності» присвячена вивченню основних характерних рис правових систем через відповідну їх типологію, що дозволяє сформувати уявлення про сучасну юридичну карту світу. Опанування цієї навчальної дисципліни надає можливість пізнати зміст наукових категорій «правова система», «правова сім'я», «правовий тип», розуміти явища і тенденції розвитку правових систем сучасності, сутність основних закономірностей правового розвитку, форми і механізми міжнародної взаємодії сучасних правових систем, місце правової системи України у глобальних правових процесах.

Навчальна дисципліна «Правові системи сучасності» є складовою частиною вивчення циклу дисциплін професійної підготовки обов'язкової частини навчального плану.

Дисципліну викладають у 3-му семестрі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета: одержання, оновлення і поглиблення узагальнених достовірних знань про правові системи сучасного світу, пізнання глибинних зв'язків державно-правового життя, котрі визначають його історичний рух. Спираючись на досягнення інших галузей наукового знання, дисципліна «Правові системи сучасності» формулює наукові закони, поняття та визначення державних і правових явищ, які надають можливість не тільки з'ясувати сутність, зміст і різновиди правових сімей світу, а й використати отримані знання для здійснення прогресивних суспільних реформ.

Завдання навчальної дисципліни: навчальна дисципліна досліджує загальні закономірності зародження, еволюційного розвитку правових систем, галузей та інститутів державного права, аналіз відомих дослідникам пам'яток права, усвідомлення студентами нерозривності європейсько-правової та світової традицій, яка має беззастережний вплив на формування правової системи України.

Загальні положення щодо складання іспиту

Головні засади підсумкового контролю успішності здобувача вищої освіти визначені «Положенням про організацію та проведення поточного та підсумкового контролів рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни / Укл. Місюн А. В. Савельєва О. С. Одеса: ОНПУ, 2019. 16 с.

Відповідно до цього документу, екзамени проводяться за повним змістом дисципліни в усній формі. До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, у яких зараховано перший семестровий модуль і накопичувальну частину другого семестрового модулю (при її виконанні не менш ніж на 60 %). Максимальна оцінка, яку може одержати здобувач за правильні відповіді на екзамені – 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти має сумарний бал з навчальної дисципліни 90 і більше, він має право не приходити на підсумковий семестровий контроль. Ця оцінка для нього і є підсумковою, однак за здобувачем залишається право скласти екзамен.

Оцінка, яку здобувач вищої освіти отримав на екзамені, виставляється екзаменатором у відомість обліку успішності та залікову книжку.

При отриманні здобувачем вищої освіти оцінки нижче 60 балів (незадовільно), він вважається таким, що не склав екзамен.

Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку. У випадку відсутності здобувача вищої освіти на екзамені з поважної причини, підтвердженої документально, деканатом встановлюється додатковий графік складання підсумкового контролю.

Здобувачі вищої освіти, які отримали незадовільні оцінки при складанні екзаменів, допускаються до перескладання екзамену у терміни, визначені ректоратом та за розкладом, який складено завідувачем кафедри.

Екзаменаційний білет з дисципліни **«Правові системи сучасності»** складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична частина містить 2 питання рівної складності, практична – 1 завдання. Повну відповідь на теоретичні запитання під час підготовки відповіді на білет писати не потрібно. Здобувач вищої освіти може навести орієнтовний план відповіді, або описати базові поняття та навести певні класифікації. У будь-якому разі, здобувач вищої освіти відповідає на теоретичні запитання в усній формі. Практична частина білету виконується письмово. При необхідності, екзаменатор може дати додаткові запитання, з метою отримання повної «картини» щодо рівня знань здобувача вищої освіти.

Бали розподіляються наступним чином: 60 балів – теоретична частина та 40 балів – практична. Вірні відповіді на всі запитання білету дають змогу здобувачу вищої освіти отримати максимально можливу оцінку в 100 балів. Мінімальна кількість балів, що зараховується як позитивний результат, дорівнює 60 (за 100-бальною шкалою).

Виконаний не свій варіант екзаменаційного білету здобувачеві не оцінюється.

Під час складання екзамену використання будь-яких літературних джерел, конспектів лекцій, шпаргалок, а також користуватися телефонами заборонено.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ»

1. Назвіть поняття порівняльного правознавства.
2. Охарактеризуйте структуру порівняльного правознавства.
3. Назвіть функції порівняльного правознавства.
4. Визначте місце порівняльного правознавства в системі юридичних наук.
5. Охарактеризуйте порівняльне правознавство як навчальну дисципліну.
6. Охарактеризуйте поняття методології юридичної компаративістики.
7. Охарактеризуйте структуру методології порівняльно-правових досліджень.
8. Надайте характеристику підходів до методології порівняльного правознавства (цивілізаційний, герменевтичний, аксіологічний, антропологічний).
9. Назвіть принципи порівняльно-правових досліджень.
10. Охарактеризуйте нормативне та функціональне порівняння.
11. Охарактеризуйте поняття діахронного та синхронного порівняння.
12. Проаналізуйте характеристики внутрішнього та зовнішнього порівнянь. Бінарне порівняння та мультипорівняння.
13. Охарактеризуйте правила організації та здійснення порівняльно-правового дослідження.
14. Охарактеризуйте способи оформлення результатів порівняльно-правового дослідження.
15. Охарактеризуйте поняття та класифікація правових систем.
16. Проаналізуйте походження та зміст терміну «правова система».
17. Проаналізуйте класифікацію основних правових систем сучасності.
18. Охарактеризуйте місце правової системи України на правовій карті світу.
19. Назвіть поняття правової сім'ї.
20. Охарактеризуйте значення категорії „правова сім'я» для юридичної компаративістики.
21. Охарактеризуйте проблему класифікації правових систем у правові сім'ї.
22. Охарактеризуйте критерії класифікації правових систем Зміст концепції правових сімей Р. Давіда.
23. Надайте характеристику концепції „правового стилю» К. Цвайгерта.
24. Назвіть історичні аспекти розвитку романо-германської правової сім'ї.
25. Назвіть характерні ознаки романо-германської сім'ї права.
26. Охарактеризуйте виділення романської та германської груп правових систем у структурі романо-германської сім'ї права.
27. Назвіть систему джерел права романо-германської правової сім'ї.
28. Назвіть характеристику зв'язку романо-германської правової сім'ї з римським правом.
29. Охарактеризуйте вплив канонічного права на розвиток романо-германського права.
30. Охарактеризуйте роль науки у формуванні романо-германської правової сім'ї.
31. Охарактеризуйте вплив сучасних інтеграційних процесів в Європі на розвиток романо-германської сім'ї права.
32. Назвіть історичний шлях розвитку англо-американської сім'ї права.
33. Охарактеризуйте англійське право.
34. Назвіть спільні ознаки та відмінності права США та англійського права.
35. Охарактеризуйте систему джерел права англо-американської правової сім'ї.
36. Охарактеризуйте сутність загального права.
37. Надайте характеристику декларативної теорії права.
38. Визначте поняття статутного права.
39. Надайте характеристику структури релігійної правової сім'ї.
40. Опишіть систему джерел мусульманського права.
41. Назвіть характерні ознаки індуського права.
42. Проаналізуйте систему джерел іудейського права.
43. Надайте характеристику канонічного права.

44. Охарактеризуйте правову систему Ватикану.
45. Охарактеризуйте особливості застосування канонічного права у Греції, на Кіпрі, в Ізраїлі, Індії та мусульманських країнах.
46. Визначте поняття і структура традиційної правової сім'ї.
47. Проаналізуйте систему джерел традиційного права.
48. Визначте поняття далекосхідної правової сім'ї та її місце на правовій карті світу.
49. Назвіть традиції та звичаї як основа системи права країн Далекого Сходу.
50. Надайте загальну характеристику традиційного китайського права.
51. Охарактеризуйте основні риси японського права.
52. Надайте поняття африканської правової сім'ї.
53. Проаналізуйте підстави зближення правових систем.
54. Проаналізуйте причини та етапи процесу глобалізації.
55. Попередження і вирішення юридичних колізій.
56. Проаналізуйте підстави зближення національних законодавств.
57. Охарактеризуйте правову акультурацію і її значення для зближення правових систем.
58. Назвіть закономірності зближення правових систем і його форми.
59. Проаналізуйте питання гармонізації законодавства.
60. Проаналізуйте особливості розробки модельних законодавчих актів.
61. Охарактеризуйте імплементацію норм міжнародного права в національне законодавство.
62. Проаналізуйте питання уніфікації правових норм.
63. Проаналізуйте поняття і значення міжнародно-правової допомоги.

Приклад екзаменаційного білету:

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра міжнародних відносин та права**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 291 - Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Семестр III, курс II

Навчальна дисципліна – «Правові системи сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Теоретична частина (60 балів):

1. Охарактеризуйте попередження і вирішення юридичних колізій. – **30 балів.**
2. Охарактеризуйте поняття методології юридичної компаративістики. . – **30 балів.**

Практична частина (40 балів)

3. Порівняйте особливості правової системи США та України.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та права
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Зав. кафедри _____ доц. Чістякова І. М.

Викладач: _____ доц. Озернюк Г. В.

Методика оцінки знань здобувачів вищої освіти під час складання іспиту

Для оцінки рівня відповідей здобувачів вищої освіти на теоретичні запитання та вирішення практичних завдань використовуються такі критерії. Підсумкова оцінка з дисципліни згідно з методикою переведення показників успішності знань здобувачів вищої освіти університету в систему оцінювання за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS (таблиця 1).

Таблиця 1

Переведення показників оцінки знань здобувачів вищої освіти ДУ «Одеська політехніка» в систему оцінювання за шкалою ECTS

Шкала оцінювання				Визначення якості навчання
ECTS	Бали за шкалою			
	100	12	5	
A	95-100	11-12	5	ВІДМІННО – відмінне виконання лише зі значними помилками
B	85-94	9-10	4	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками
C	75-84	7-8		ДОБРЕ – у загальному правильно виконане завдання з незначною кількістю грубих помилок
D	65-74	4-6	3	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків
E	60-64			ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії
FX	30-59	1-3	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібна додаткова праця над дисципліною
F	<30			НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібне повторне вивчення дисципліни

Загальні вимоги вищої школи щодо оцінки знань здобувачів

Оцінка «відмінно» 95-100 балів «А» ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, застосовування для відповіді не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами дисципліни, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Відповідь має бути логічною та послідовною.

Оцінка «дуже добре» 85-94 балів «В» ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, засвоєння рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами дисципліни, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань. Допускаються незначні випадкові погрішності, які суттєво не впливають на повноту та змістовність відповіді. Відповідь є логічною і послідовною.

Оцінка «добре» 75-84 бали «С» ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних завдань; за умови виконання всіх вимог, які передбачені для оцінки «відмінно», при наявності значних помилок (тобто методичний підхід до вирішення завдань є правильним, але допущені незначні неточності) або не зовсім повних висновків.

Оцінка «задовільно» 65-74 бали «D» ставиться, якщо здобувач вищої освіти при викладі теоретичного матеріалу ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Теоретичні завдання виконуються в цілому правильно, але при їх викладі здобувач вищої освіти припускається значних помилок.

Оцінка «достатньо» 60-64 бали «E» ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань; за умови, якщо завдання частково виконане та мету завдання досягнуто, а здобувач вищої освіти при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка «незадовільно» 30-59 балів «FX» ставиться здобувачу вищої освіти за не опанування значної частини програмного матеріалу, якщо здобувач вищої освіти не може правильно викласти теоретичні завдання, стикається зі значними труднощами при аналізі явищ та процесів у правових системах сучасності.

Оцінка «незадовільно» 0-29 балів «F» ставиться здобувачу вищої освіти, що не опанував програмний матеріал, не може правильно викласти теоретичні знання, стикається зі значними труднощами при аналізі явищ та процесів при виконанні практичних завдань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Пограничні критерії оцінювання екзамену

Вид роботи	Критерії нарахування балів	Бали
Теоретичне питання	Здобувач демонструє системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал.	25-30
	Здобувач добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує основні положення із самостійною і правильною аргументацією.	17-24
	Здобувач вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом дає відповіді логічно, допускаючи при цьому неточності.	8-16
	Наявність у здобувача неповних теоретичних знань з навчального предмета, недостатнє вміння узагальнювати, систематизувати та структурувати набуті знання.	1-7
Практичне завдання	Вміння давати правильну вичерпну відповідь на поставлені питання, при цьому показувати високі знання понятійного апарату вміти аргументувати думки, проводити ґрунтовний аналіз та порівняння.	35-40
	Вміння давати правильну вичерпну відповідь на поставлене питання, при цьому показувати середні знання понятійного апарату, вміти аргументувати думки.	25-34
	Вміння в цілому виконувати завдання, при цьому показувати достатні знання понятійного апарату, не достатньо аргументувати думки.	11-24
	Вміння частково і поверхово визначити поняття або формулювати висновок із теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.	1-10
	Практичне завдання не виконано	0

ІНТЕГРАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Теоретична частина білету:

№ питання	Результати навчання	Критерії оцінювання теоретичних питань	Бали	Загальна кіл-сть балів
1.	ПРН01, ПРН09	Визначте попередження юридичних колізій. Охарактеризуйте вирішення юридичних колізій.	7,5	30
			7,5	
	ПРН04,	Надайте приклади попередження та	7,5	

	ПРН15	вирішення юридичних колізій.	7,5	
2.	ПРН01,	Визначте поняття методології юридичної компаративістики.	7,5	30
	ПРН09	Охарактеризуйте поняття методології юридичної компаративістики.	7,5	
	ПРН04, ПРН15	Надайте приклади використання методології юридичної компаративістики	15	
		Всього:	60	60

Критерії оцінювання практичних завдань підсумкового контролю:

№ питання	Результати навчання	Критерії оцінювання теоретичних питань	Бали	Загальна кін-сть балів
3.	ПРН04	Аргументовано розкрити особливості правової системи США. Показати вміння робити ґрунтовний аналіз, порівняння, узагальнення.	10	40
	ПРН09	Аргументовано розкрити особливості правової системи України. Дати ґрунтовний аналіз ситуації, показати доцільність та аргументованість позиції стосовно застосування відповідної ситуації.	10	
	ПРН01 ПРН15	Порівняти особливості правової системи США та України. Показати вміння робити ґрунтовний аналіз, порівняння, узагальнення та комунікативні вміння щодо вирішення заявленої ситуації, довести доцільність їх застосування.	10 10	
		Всього:	40	40

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Закіров М. Б., Закірова С. Г. Юридична компаративістика : навч.- методич. посіб. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 208 с.
2. Історія порівняльного правознавства як сфера наукових досліджень: Збірник наукових праць / За ред. О. В. Кресіна, І. М. Ситара; упор. О. В. Кресін. Київ; Львів: Ліга-прес, 2015. 412 с.
3. Кресін О. В. Становлення теоретичних засад порівняльно-правових досліджень у другій половині XVIII – першій третині XIX століття: компаративна концептуалізація: монографія. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Логос», 2017. 680 с
4. Оніщенко Н. М. Правова система як об'єкт наукового пізнання та вивчення//Правові системи сучасності: Навчальний посібник для магістрів права / Відп. ред. Ю. С. Шемшученко. Київ. Вид-во «Юридична думка», 2012. 492 с.
5. Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: Збірник наукових праць / За ред. Ю. С. Шемшученка, В. П. Тихого, М. М. Цимбалюка, І. С.

Гриценка; упор. О. В. Кресін, І. М. Ситар. 2-е вид., випр. і доп. Львів, Київ: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 652 с.

6. Сучасні проблеми порівняльного правознавства: зб. Наук. праць / за ред.. Ю. С. Шемшученка, Я. В. Лазура; упор.: О. В. Кресін, М. В. Савчин. Ужгород-Київ: Вид-во «Говерла», 2015. 216 с.

7. Тюріна О. В. Сучасні національні правові системи: навч. посіб. Київ. Нац. акад. внутр. справ, 2015. 200 с.

8. Гапотій В. Д. Основні правові системи світу: навчальний посібник / В. Д. Гапотій, О. Л. Жильцов, Г. І. Воржевітіна. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2019. 279 с. URL: [http://eprints.mdu.edu.ua/id/eprint/8307/1/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%20\(1\)%20%E2%80%94%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%8F.pdf](http://eprints.mdu.edu.ua/id/eprint/8307/1/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%20(1)%20%E2%80%94%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%8F.pdf) (дата звернення: 03.08.2020).

Додаткова література

9. Барабаш О. Протестантизм у розвитку загального права Англії та США. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. №3(70). С.78-86.

10. Батлер У. Е. Місце пострадянських правових систем на правовій карті світу: Відкрита лекція / Пер. з англ. К. О. Черниченка. За ред. О. В. Кресіна. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Видавництво «Логос», 2009. 20 с.

11. Бехруз Х. Еволюція ісламського права: теоретико-компаративістське дослідження: Автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.01. О., 2006. 20 с.

12. Богачова Л. Л. Система Європейського та національного права URL: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/tipp/2012_№1/Bogachov.pdf.

13. Вовк Д. Релігійна традиція у праві: аспекти загальнотеоретичного розуміння. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. №3(70). С.44-53.

14. Дуда С. М. Джерела права в романо-германській правовій сім'ї (типологічні особливості). *Південноукраїнський правничий часопис*. №3/ 2012. Одеса, 2012. С.75-77.

15. Журавський В. С., Поволокіна К. П. Сучасні процеси правового розвитку (процеси взаємодії правових систем)//Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження): Монографія / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. Київ. «Видавництво «Фенікс», 2007. 430 с. 38-54.

16. Крестовська Н. М. Цивілізаційний підхід у порівняльному правознавстві. *Правова держава*. 2016. Вип. 27. С. 443-449.

17. Оленчук І. В. Типологічні особливості романо-германського права. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2012. №3. С.77-79.

Інформаційні ресурси

18. Електронна бібліотека: URL: <http://www.info-library.com.ua/>

19. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія URL: <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm> (дата звернення: 03.08.2020).

20. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка URL: www.library.univ.kiev.ua (дата звернення: 03.08.2020).

21. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» URL: <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib> (дата звернення: 03.08.2020).

22. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

23. Національна бібліотека Франції URL: <http://www.bnf.fr/>

24. Національна Парламентська бібліотека України URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
25. Німецькі бібліотеки URL: <http://www.ddb.de/> (дата звернення: 03.08.2020).
26. Українська правнича фундація URL: <http://www.ulf.com.ua/>
27. Центр європейського і порівняльного права URL: <http://www.ecle.gov.ua/>
28. Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету URL: <http://www.law.yale.edu/library/> (дата звернення: 03.08.2020).
29. Форум права (електронне наукове фахове видання) URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> (дата звернення: 03.08.2020).